

Szociális dinamika a családi kutyáknál

Az ELTE Etológia Tanszék kutatói új módszerrel vizsgálták családi kutyák hierarchiáját, eredményeikről az Animal Cognition folyóiratban számoltak be.

“Az én kutyám nagyon domináns!” – hallani gyakran a kutyatartók körében. A dominancia értelmezése azonban pszichológiai és etológiai értelemben eltérő. Míg a humánpszichológiában a dominancia inkább az egyedre jellemző személyiségvonás, az etológiában a domináns pozíció csak úgy értelmezhető, mint az erőforrásokért folytatott vetélkedésben rendszerint nyertes egyed által megszerzett rang. Mivel a családi kutyák mindent megkapnak gazdájuktól és így nem kell versenyezniük az erőforrásokért, felmerül a kérdés, vajon ők alakítanak-e ki rangsort, és ha igen, miért van erre szükségük?

Csoportosan élő kutyák körében korábbi vizsgálatok már feltártak alá- és fölérendeltségre utaló viselkedésformákat és ezekre épülő kapcsolatrendszereket.

“Családi kutyák esetében találtunk olyan jeleket, miszerint a gazdájuk által feltételezett rangjuk összefüggésben áll bizonyos jellemvonásokkal. További vizsgálatainkból kiderült, hogy az alá- illetve fölérendelt kutyák olyan helyzetekben is másként viselkedhetnek, amelyek nem tartalmazzak versenyhelyzetet: például amikor egy másik kutyától, vagy éppen egy embertől kellett tanulniuk. Mindez arra utal, hogy a kutyák közötti rangsorviszonyokat igenis fontos lehet kutatni” – mondta **Vékony Kata** doktorandusz, a tanulmány első szerzője.

A családi kutyák közötti rangsor kutatása azonban nehéz terep, a szakértők nem tölthetnek heteket a kiszemelt gazdák otthonában, hogy a kutyák viselkedését tanulmányozzák. Emiatt váltak népszerűvé a kérdőíves módszerek, ahol a gazdától gyűjtött információ alapján állapítják meg, melyik lehet a magasabb vagy épp alacsonyabb rangú eb.

A kérdőíves módszerek megbízhatósága azonban mindig vet fel kételyeket, az ELTE kutatói ezért kifejlesztették az úgynevezett DRA-Q nyolckérdéses módszert, melyben a gazdák a rang három dimenzióját jellemezhetik a kutyák mindennapos viselkedése alapján: **formális rang** a behódoló viselkedések alapján, **kompetitív rang** az erőforrások körüli viselkedések alapján és **vezetés/csoportvédelem jellegű rang**. A kérdésekre adott válaszokból minden kutyára kiszámoltak egy rangsor-pontszámot. Ugyanakkor továbbra is kérdés maradt, hogy ez a pontszám mennyire tükrözi az együtt élő kutyák közötti dominancia-viszonyokat.

Ennek eldöntésére két viselkedéstesztet (játékbirtoklás és üdvözlés) végeztek el azokkal a kutyapárokkal, melyeknél a gazdák korábban kitöltötték a rangsorról szóló kérdőívet, az eredményeket pedig összevetették a korábbi pontszámokkal. Így megerősítést nyert, hogy **a DRA-Q kérdőív biológiailag releváns módon írta le a kutyák közötti rangsorviszonyokat.**

A magasabb összpontszámú kutyák, valamint a háromféle rangsor-jellegből kettőben magasabb pontot elérő egyedek a "játékbirtoklás" teszt során eldobott labdát és élelemmel töltött játékot előbb szereztek meg és tovább birtokolták, mint az alacsonyabb rangú társaik. A teszt során egyszer sem figyeltek meg összszördüléseket a résztvevő kutyák között, ami a rangsor agressziócsökkentő szerepét erősíti meg.

Az "üdvözlés" tesztben a magasabb rangsor-pontszámú kutyák kevesebb behódoló viselkedést mutattak (pl. a másik kutya szájának nyaldosása), és két rangsor-összetevő esetén is a magasabb

részpontszám előrevetítette a több domináns viselkedés megjelenését (pl. a másik kutya „fölé állást”).

Vizsgálatunk alátámasztotta, hogy a DRA-Q kérdőív alkalmas nemcsak az alá- és fölérendelt kutya beazonosítására, hanem kvantitatív jellegéből adódóan nagyobb kutyacsoportoknál is alkalmazható a rangsor-viszonyok jellemzésére, valamint a rangviszonyok egyértelműségének leírására - mondta Vékony Kata.

Az eddigi etológiai vizsgálatok más fajoknál már kimutatták, hogy a hierarchiában elfoglalt pozíció komplex tényezőkön múlik, melyek nem függetlenek egymástól, de nem is teljesen átfedők.

“Jelen munkánk megmutatta, hogy a családi kutyák esetében is hasonló a helyzet. A különféle rangsor-jellemzők más és más szituációkban juthatnak érvényre. A tanulság az, hogy míg a rangsor valóban hasznos leírója lehet a kutyák viselkedésének bizonyos helyzetekben, a dominancia, avagy rang nem feltétlenül egy „mindent vagy semmit” tulajdonság, amivel mindent és bármit magyarázhatunk a kutyák magatartásával kapcsolatban” - összegezte **Pongrácz Péter** habilitált egyetemi docens, a kutatás vezetője.

Sajtókapcsolat:

- kommunikacio@elte.hu

Eredeti tartalom: Eötvös Loránd Tudományegyetem

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/11910/szocialis-dinamika-a-csaladi-kutyaknal/>